

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

NR. 3 AUGUST 2001

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

Nr. 3 16. årgang 2001

Redaktion:

Eva Holm-Nielsen (ansvarshavende) og Inge Elsøe

Tryk: A-Print, Espergærde

ISSN 0903-3505

Udkommer 4 gange årligt,

februar, maj, august og november

Stof til bladet sendes til Eva Holm-Nielsen

Deadline den 10. i udsendelsesmåneden

Medlemskab tegnes ved henvendelse til

Inge Elsøe eller indbetaling på

Gironr. 704-4607

Pris: 125 kr, 75 kr pensionister og studerende

© Copyright

Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune

Indhold

ANEKDOTER OM LÆRERE VED

FREDERIKSBORG GYMNASIUM 3

Af *ASGER BERG*

MEDDELELSER 20

Forside:

Frederiksborgensersamfundets udflugt søndag den 8. september 1901.

Se s. 4-5.

Lokalhistorisk Forening støttes af:

C. A. Andersen malerfirma - Statsautoriseret Revisionsaktieselskab
Ernst & Young - Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg -
Dines Jørgensen. Rådgivende ingeniører - FO Arbejdernes Fælles-
organisations Byggeaktieselskab - Hillerød Bibliotek - Hillerød Borger-
stiftelse - Hillerød Industri- og Håndværkerforening - Hillerød Kom-
mune - Høvel Electric - Lokalbanken - Nykredit - Reklamefotograf
Henrik Knoblauch - Ristorante La Perla - Toyota Hillerød - Ullerød
Brugsforening - Unidanmark-fonden

BESTYRELSEN

Formand:

Margrethe Krogh Sørensen

Hestehavevej 13

3400 Hillerød

Tlf. 4826 7232

Næstformand:

Asger Berg

Søren Kierkegaardsvej 1

3400 Hillerød

Tlf. 4826 4689

Kasserer:

Inge Elsøe

Ørnevej 10

2970 Hørsholm

Tlf. 4586 6676

Sekretær:

Eva Holm-Nielsen

Søren Kierkegaardsvej 1

3400 Hillerød

Tlf. 4826 4689

Jørgen Berner

Åvang 78

3400 Hillerød

Tlf. 4826 0613

Per Andersen

Skippermosen 19

3400 Hillerød

Tlf. 4826 8389

LOKALHISTORISK ARKIV

Lisbet Schacht Hansen

Christiansgade 1

3400 Hillerød

Tlf. 4820 1915

Arkivet har åbent

Tirsdag 14-19

Torsdag 11-16

1. lørdag i måneden 10.30-14

ANEKDOTER OM LÆRERE VED FREDERIKSBORG GYMNASIUM

Af ASGER BERG

Frederiksborgensersamfundet - foreningen for tidligere elever og lærere fra Frederiksborg Statsskole, i dag Frederiksborg Gymnasium - blev stiftet den 15. januar 1901 og fylder således i år 100 år. Jubilæet markeres ved en storstilet fest på skolen lørdag den 27. oktober 2001.

I samarbejde med Frederiksborgensersamfundet - ved formanden, Sverre Eide Joensen - har jeg i et par måneder indsamlet historier og nu redigeret dem sammen til nedenstående mosaik af anekdoter om nogle af skolens gamle lærere - fra 1920'erne til 1970'erne, altså både fra den gamle og den nye skole. Et ekstraoplag af Lokalthistorisk Forenings blad distribueres i den forbindelse af Frederiksborgensersamfundet.

Læreranekdoter er en helt speciel genre. Den repræsenterer selv sagt altid kun et subjektivt minde om en lærer, ikke sandheden som sådan. Anekdoterne vil være farvet af det almindelige elev-lærer-forhold på godt og ondt, som det har formet sig i en skiftende tid. Skoleårene og den enkelte lærer opleves og huskes forskelligt af hver enkelt, og når man udveksler minder, er der tilmed ofte et mangeårigt filter imellem begivenhed og beretning. Nogle

historier bliver som bekendt også bedre og bedre med årene.

Nogenlunde objektiv skulle derimod angivelsen af lærernes ansættelsesperiode være. Her er benyttet Bjørn Kornerup *Frederiksborg Statskoles Historie* og Jørgen Bjernum et al., *Frederiksborg Statsskole 1630-1980*.

For bidrag til denne lille samling anekdoter takkes på det hjerteligste: Torsten Berg, Elisabeth Berg-Sørensen, Erik Rye Christianesen, Hans Christophersen, Christian Fabricius, Søren Hansen, Bent Hedemand, Kaj Ingleby, Gunnar Jensen, Janik Hingstrup Larsen, Poul Nemming, Stig Obel, K. O. Høyer Olsen, Kurt Omø, Carsten Nejst Jensen, Bodil Ringsted Morville, Gerda »Gumse« Pedersen, Richard Roos, Bent Rosendahl, Troels Paul Svendsen, Henrik Selsø Sørensen, Niels-Jørgen Tortzen, Tue Tortzen, Kirsten Ullersted, Inge Lise Westman, Hugo Ødum samt »en gammel elev fra 1920'erne«.

Hvis læsningen skulle inspirere andre til at sende mig anekdoter om Frederiksborg Statskoles/Gymnasiums lærere i 1900-tallet, vil jeg være taknemmelig. Måske kunne der blive stof til en supplerende samling.

Frederiksborg-
ensersamfundets
udflugt i Hillerød
søndag den 8.
september 1901.

Først drog man
til Den lærde Skole,
hvor rektor Iversen
bød velkommen, og
overretssagfører
Damm talte for
den gamle skole. En
del af deltagerne
spiste frokost i
Slotspavillonen,
hvor der også om
aftenen var middag
og bal.

Her talte for-
manden, politi-
inspektør
Stephensen for
rektor, denne for
bestyrelsen, ingeniør
Feilberg for lærerne,
fbv. overlærer
Hertel for skolen,
cand. jur. Fr.
Graae for damerne,
overlærer Reinhard
(elev fra 1828) for
minderne, borgme-
ster Neumann for
ungdommen
»osv. osv.«, som der
står i referatet.

Frederiksborg
Statsskole
ca. 1958.
Bygningen er fra
1834 og buser nu
handelsskolen.
I august 1959
flyttede man til
større og mere
moderne faciliteter
på Carlsbergvej.
Lokalhistorisk
Arkiv.

Når rektor KARL HUDE (1902-21) gik op og ned i klassen, kunne han finde på at støtte med hænderne på to pulte, så han frit kunne svinge benene under sig. Ved udførelsen af denne gymnastiske øvelse mistede han en dag grebet og gled ned på gulvet. Klassen morede sig - især én dreng. Rektor rejste sig, kiggede på drengen og ytrede følgende mindeværdige ord: »Nødig skulle du selv i utide i munterhed forringe dine præstationer. De kunne såmænd være ringe nok endda!«

I begyndelsen af 1920'erne varetoges gymnastikundervisningen af to tidligere officerer, KJØLNER og MEINHARDT. På den tid fik

gymnastiksalen tilbygget et brusebaderum, så eleverne kunne tage bad efter den »anstrengende« gymnastik. Det blev modtaget med flg. replik fra Kjølner til Meinhardt, påhørt af eleverne og udtalt med Kjølners ejendommelige diktion: »Nu skal vi s'gu også til at vaske deres unger!«

Min klassekammerat Erling havde en bror Asger et par klasser over os. Til gymnastik udså Kjølner sig engang i gymnasiet Erling som offer og skældte ham frygteligt ud og sluttede med følgende finesse: »Du er en rigtig snothas - dig og din bror!«

Gymnastiklærer Kjølner var nærmest fast vikar, når en lærer var syg.

Han kom derfor i mange klasser, som han ikke kendte. En dreng, Bruun - søn af en kunstmaler - var kendt for altid at skabe uro og kaos. Lærernes mildeste sanktion herimod var en henvisning til at tilbringe resten af timen på gangen uden for døren. Kjølnær satte det i system. Når han som vikar kom til en ukendt klasse, standsede han i døråbningen og råbte: »Er det i denne klasse, Bruun går?« Blev der svaret ja, sagde Kjølnær: »Bruun, gå ud på gangen.« Så var den sag klar uden alt det forudgående vrøvl.

Rektor L. J. RING (1921-38), der i mangt og meget ikke var nogen formens mester, brugte som kommunikationsmiddel at slå sine håndskrevne meddelelser op på gymnastiksalsdøren. Da skolen engang tilbød eleverne at lære at svømme i sommerferien på Snekkersten Badeanstalt, blev det meddelt os med et af rektors sædvanlige opslag på gymnastiksalsdøren - med følgende overskrift, der var markeret med understregning: »Kursus i svømmeundervisning«.

Rektor Rings formsans kom også til udtryk engang, hvor hele gymnasiet blev samlet i sangsalen for at høre en lektor fra Universitetet læse op af svensk litteratur. En nydelig dame sad ved siden af katedret. Rektor gik da op for at introducere hende, hvad han gjorde med følgende ord: »Nu vil professorinde, lektor, doctor philosophiae Valfrid Palmgren Munch-Petersen læse op for jer af svenske værker« - og vendte sig derpå til den siddende dame og

sagde i fuldt alvor: »Velkommen, fru Pe'ersen.«

Mandag morgen samledes hele skolen i sangsalen til morgensang, og her fremkom rektor Ring med sine forskellige meddelelser. En af dem lød: »Vil I meddele hjemme, at der holdes forældremøde her på skolen førstkommende, næste onsdag - om 14 dage.« - Så lå dét fast!

Lektor P. CARSTENS (1892-1935), kaldet »Tør«, havde vi i matematik i mellemskolen. Han var umådelig kedelig, hans øgenavn dækkende. Han skrev en opgave på tavlen, og vi kom så op for at løse den i en bestemt orden, der stod i hans protokol, og som vi hurtigt lærte. Herefter kunne Tør indskrænke sig til at sige: »Den næste,« når fjolset deroppe havde stået fortabt en passende tid. Når dette var sket en 5-6 gange, brød Tør overtværs og sagde, henvendt til klassens matematiske lys: »Nå, så kunne vi høre Oliver Christensen,« og denne underholdt så os alle resten af timen.

I vores klasse gik to brødre, endda baroner. De sad ved siden af hinanden ved samme skolebord. Den ene pådrog sig lektor Carstens' vrede. Carstens skældte ud og endte sin salut med: »Du er mig rigtig nok et par raske fyre!«

I fysik havde vi en lun gammel jyde, lektor ANDREAS ANDERSEN (1899-1927), der kom ude fra byen til timerne i en gammel gummi-autofrakke, som han tit ikke tog af i timen. Han var velhavende, lidt byggespekulant, byggede

bl.a. de 4 første huse på venstre side af Langesvej. På en Sønderjyllands-tur sammen med adjunkt K. F. KRETZSCHMER (1922-27) og frue kom vi i Ribe til at tale med ejeren af den restauration, hvor vi spiste vores medbragte mad. Da han hørte, vi var fra Hillerød, beklagede han sig over lektor Andersen. Han havde nemlig engang af Andersen købt en båd ubeset, men da han kom ud til det nærmere angivne sted ved Ribe å, viste det sig, at båden lå på åens bund. Da vi efter sommerferien forelagde denne sag for lektor Andersen, grinede han godt i skægget og sagde på sit jyske: »Ja, men han kunne da ette vente at få et helt koffardifartøj for de penge!«

Lektor ADAM NICOLAI BØGGILD (1900-34) havde vi i matematik i gymnasiet. 12 elever og 1 lærer gav et tæt personligt forhold. Engang var der dog opstået et modsætningsforhold, af Bøggild opfattet som et tillidsbrud. Bøggild beklagede det over for os i alvorlige ord og sluttede med flg. trumf: »...når man tænker på den fod, jeg står på jer med.« Ikke et øje var tørrt.

Adjunkt Kretzschmer havde vi i mellemskolen i mange fag, bl.a. også geografi. Han indstiftede V. V. - vandrepokalen for vanvid - som tildeltes en elev, der sagde noget virkeligt sludder. Den bestod i en af toget fladkørt 5-øre, gennemhullet og ophængt i et lyseblåt silkebånd, og skulle bæres i timerne af erhververen, indtil den ved nyt vås gik videre. Det var en blandet ære. Jeg fik

den for at sige: »Der er sommetider evig sne på Riesengebirge.«

I 3.g fik vi adjunkt LAURIDS TVIES (1927-38), en ny, ung gymnastiklærer, der revolutionerede det hele, indførte atletik med »finske spyd, lavet i Finland« og forlangte, at vi fremtidig skulle tage vores lange underbukser af, før vi tog gymnastikbukserne på, alt til vort store ubehag. Tvies var meget selvbevidst, men vi hævnedede os. Til collegieballet var sangsalens vægge prydet med tegninger og neuruppinere om lærerne, og den om Tvies lød: »At Tvies - sætter pris - på Tvies - må si's«.

Selv om vi havde biologi, var alt om de menneskelige funktioner stærkt tabuiseret. Det afstedkom enorm forargelse og en større pressekampagne i Nordsjællands Venstreblad, da det kom frem, at lektor JOHAN GOTTHARD REPSTOCK (1907-40) i en biologitime havde sagt til en pige: »Nå, Marie, hvor mange liter vand udstritter du så i døgn?«

I mellemskolen gik jeg med et par veninder op ad trappen til vores klasse ved siden af sangsalen. Som et led i en vores pjankede lege havde jeg i mit bælte en lang snor, der hang efter mig og endte i en stump twist, der hoppede op ad trinene, mens jeg gik op. Uden at have set, at lektor VAGN PETERSSON (1923-52) kom bag efter os, udbrød jeg: »Træd ikke på løvens hale!« Den vending blev husket. Lektor Petersson indførte den i min poesibog, og adjunkt HEINRICH

BACH (1930-38) skrev i samme poesibog: »Ikke fanger en sovende løve nogen gazelle.«

KAJ BREDSORFF (1911-48) instruerede skolekomedien i 1945. Han lærte herunder eleven Bent, der skulle spille pastor Blicher i Hostrups stykke, at ryge pipe, hvilket samme elev stadig gør mere end 50 år efter. Pastorens datter, spillet af Bodil, havde sådan en succes med at tabe bakken med postelinet ude bagved til generalprøven, at publikum forlangte det gentaget til premieren!

PETER GROVE (1920-60) havde vi i tysk, og vi lærte let de tyske remser, fordi Grove med sit store tegnetalent tegnede ordene på tavlen og forbandt dem med en historie, bl.a. den lange remse: Das

Amt, das Bad, das Bild, das Blatt, osv. - som jeg kan endnu. Under indlæringen sagde jeg en dag i timen, at nu kunne jeg allerede hvert andet ord. Da Grove så sagde »Lad høre«, rejste jeg mig pænt op og sagde: »das, das, das ... «

Grove var en særlig type pædagog. Hvis man lærte de tyske remser til fejlfrihed, fik man det ærefulde privilegium, at man - når som helst og hvor som helst man mødte ham - måtte hilse på ham med et særligt tegn, der skulle vise, at man var medlem af hans hemmelige tyskgrammatiske broderskab. Tegnet bestod i, at man krummede pegefingern over issen - et symbol på det ene hår, som Grove havde tilbage på sit skaldede hoved.

Vi var så heldige at have Grove i

Lærerkollegiet ca. 1923. Første rk. fra venstre: Fru Gandil, Korsgaard, Frk. Wimmer (senere gift med Boisen), Bøggild, frk. Hansen, Højer. 2. rk. Meinhardt, Carstens, Vêlschow, Boisen (»Bojens«), frk. Jacobsen, Johansen, Kjølnær. 3. rk. Bredsdorff, Grove, Repstock, Østergaard, Andersen (»Røde«) og Godskesen (»Gossefar«). Lokalhistorisk Arkiv.

mellemskolen, bl.a. i tegning. Tidligt i 1939 havde vi tegning i første time, og Grove var ingen morgenmand. Han plejede straks at tegne et motiv på tavlen, som vi skulle imitere, og derpå lægge sig vandret på et lavt skab, så han kunne blunde lidt videre. En kold og mørk vintermorgen, hvor han blot havde sat sig til at sove med benene op på katederet, brød et øresønderrivende brag pludselig stilheden i klassen. Lyden kom tydeligvis fra sidste bæk, hvor Ullerødbagerens Mogens sad. Grove vågnede brat og for ligbleg ned, langede Mogens én og lod ham forstå, at når man var så ond-sindet og fordærvet, at man på den lærde skole medbragte en hundepistol og affyrede den i en stille morgentime, så havde man fortjent en tur til rektor, bortvisning fra skolen, ja, landsforvisning! Nu bedyrede drengen, at han blot under ransagning af sin bukselomme havde fundet en overset hundeprop fra nytårsaften, som han i al uskyldighed ville desarmere ved at pille den blå papirlap af og rage krudtet ud med lillefingeren. Som bevis fremviste han fingeren, der var glørød og svulmet op til dobbelt størrelse. Da Grove så dette, fandt han, at drengen var straffet nok, og samtlige trusler bortfaldt. Men alle var lysvågne i resten af timen.

Grove røg cigarer. Efter et frikvarter kom han ind i klassen, dampende på en stor cigar, som han dog lagde fra sig på katederkanten. Da han opdagede, at der stod et vindue åbent, blev han ærgerlig og gik

straks hen og lukkede det med følgende ord: »Øv, frisk luft, det billige skidt!«

Grove var også en ord-fjollerist. Han sagde altid skuf-Else, når han mente skuffelse, og potte-med-nix om en portemonnæ. At han også så længe og meget omhyggeligt på pigernes forsider, var noget utraditionelt og meget mærkeligt...

I sidste time før jul havde 2.a lektor EINAR GJERLØFF (1922-66). For at glæde ham - og i håbet om at undgå regulær undervisning - havde de 20 elever aftalt, at de hver især skulle medbringe en øl som julegave til Gjerløff. Da han kom ind i klassen, stod der en lille snes flasker på katederet: Hof, Star, Porter, Gammel Carlsberg, Rød Tuborg, alle mulige slags julebryg osv. Uden at fortrække en mine gik Gjerløff hen til flaskerne og talte dem op. Derpå gav han sig til at tælle eleverne, og da der var en difference på én, brølede han ud over klassen, som om det var en manglende stil: »Hvem har glemt at aflevere?«

I mellemskolen blev vi forsøgt afrettet i frikvartererne af Gjerløff. Han var inspektør og indprentede os til stadighed: »Hold jer på måtten!« Det betød: i skolegården.

Skolens omfattende ordensregler forelå nedskrevet på et ark papir i to spalter. Hvis Gjerløff greb en elev i en overtrædelse, kunne han i 1940'erne iværksætte en sanktion ved at løfte hånden og brøle »Ordensregler!« Det betød, at man skulle skrive reglerne af og aflevere

dem til ham den følgende dag, et arbejde, der tog ca. 2 timer.

Da Gjerløff en dag kom ind i klassen, opdagede han, at han havde glemmt sin brune mappe på lærerværelset. Af magelighedsgrunde sendte han ordensduksen af sted efter den, idet han instruerede vedkommende således: »Hvis der står flere brune lædermapper, kan du kende min mappe på, at den har en stor, brun skjold efter en tabt flaske sherry. Gå bare efter duften!«

En dag i begyndelsen af 1960'erne stod Gjerløff ved tavlen og underviste, alt imens han bandede og svovlede, som han kunne have for vane. En af klassens søde

piger rakte en hånd i vejret og sagde: »Lektor Gjerløff, med det sprog kommer De aldrig i himlen.« »I himlen!« brølede Gjerløff, »hvad i helvede skulle jeg der, kan nogen blandt de damer og herrer forestille sig mig siddende med min bare på en lille lyserød sky og blæse trompet, hva' beha'r?«

På sin ældre dage var Gjerløff så tunghør, at man skulle stå ved katederets side og tale ind i hans højre øre, når man skulle høres i latin. »Det flød jo godt,« sagde han en dag med sin grødede stemme, da en elev havde oversat latin ind i hans øre. »Det flød jo som Tiberens mudrede vande!«

*Lærerkollegiet 1954.
Siddende fra venstre
Lotte Sabl, Kirsten
Røder, Esther Han-
sen, Lona Noring,
rektor, og yderst Grete
Bondesen. Stående
Bjermum, Vincent-
sen, Thellefsen, Berg-
Sørensen, Neergaard,
Braun, Grove,
Poulsen, Nanna
Gandil, Bygum
Nielsen, Salling,
Vagn Andersen,
Nikolajsen, Gjerløff,
Bernhard Andersen
og Nygaard.
Lokalhistorisk Arkiv.*

Gjerløff havde en fast vittighed, som han brugte, når han ville have en elev til at slå en paragraf op bag i den latinske grammatikbog: »Slå mig op bagi!« sagde han. Og så tilføjede han gerne: »Etisk dativ!«

Den første skoledag stod Gjerløff som regel - stor og myndig - i døren neden for sandstensrelieffet og modtog eleverne. Der kom en lidt forsigtig ung mand, som prøvede at kante sig forbi. »Nå, min lille ven, hvilken klasse skal du så gå i?« spurgte Gjerløff. »Ja, jeg skal undervise i historie,« var svaret. Den unge lærer forvandt vist aldrig den dårlige start, som mange elever havde overværet. Han blev kun et par år som timelærer på skolen.

Som inspektør skulle Gjerløff påse, at eleverne straks gik fra skolegården til klassen, når det ringede ind. Kom en elev lidt for sent op, stod Gjerløff klar med hånden hævet til lussing og med denne bemærkning: »Har du en undskyldning, eller kan du finde på en i en fart?«

En bestemt dreng var aldrig forberedt i tysk hos Gjerløff. En dag kom han med den undskyldning, at han desværre ikke havde læst, fordi han havde tabt tyskbogen i badekarret. Gjerløff slog en latter op: »Jeg troede, jeg havde fået alle tænkelige undskyldninger fra Henrik Cavling, men denne her har jeg ikke hørt før!«

Gjerløff var i efteråret 1945 efter Jacob, højskoleforstander C. P. O. Christiansens uvorne søn, dels fordi

denne stod bag ved en invitation til et foredrag med den dengang omstridte skoleinspektør Inger Merete Nordentoft, dels fordi Gjerløff havde set Jacob i nærheden af en pige. Resultatet blev en episode, som rystede mange elever, og i sidste ende også skolen. Vi blev nemlig kaldt sammen i matematikernes klasse, og her belærte Gjerløff os: »Man må ikke ta' på pigerne!«

Denne episode førte til et opgør med rektor H. M. JENSEN (1939-54). Formanden for gymnasieforeningen Collegium, den senere psykologiprofessor Gerhard Nielsen, forlangte en undskyldning for, at Gjerløff som skolens inspektør havde antydnet »uterlighed«. Det nægtede rektor, hvorpå der indkaldtes til et elevmøde efter skoletid, hvor der blev stillet krav om et elevråd m.v. Rektor Jensen afviste kravene og forbød samtidig enhver omtale af denne uoverensstemmelse og samtale med kammerater uden for egen klasse. Dog var samtale mellem søskende tilladt, hvis det blot ikke drejede sig om skolen. Rektor Jensen havde nærmest gjort sig til grin.

En vinterdag gik Gjerløff og skovlede sne uden for sit hus på Grønne Tofte. Synet af lektor Gjerløff med skovl i hånd må åbenbart have været usædvanligt, for da tandlæge Kiby passerede ham, sagde han: »Jeg kan se, at din kone er syg, Gjerløff. Vil du ikke hilse hende og ønske hende god bedring!«

På den gamle Statsskole kunne overtrædelse af forbud nemt med-

føre en meget kontant afklapsning. En dag vovede min kammerat og jeg os alligevel op på loftet over biologilokalet i den nye bygning, hvilket absolut var »gale veje«. Her fandt vi de gamle fleuretter og veste, der havde været anvendt i fortidens gymnastikundervisning, og snart var vi i fuld gang med en fægtekamp. Desværre havde vi ladet døren stå åben, så vi frygtede det værste, da en lærer pludselig dukkede op. Men til al held var det frk. NANNA GANDIL (1922-62). Hun så på os og sagde med en mildhed, der var chokerende: »Nå, er det jer, drenge. Nu må I passe på, I ikke stikker jer!«

I en latintime hos HANS BOISEN (1910-45) havde en pige under besættelsen medbragt en mus, og en dreng familiens hund. Denne kollektive formastelighed betød, at rektor Jensen, der gik ind for streng disciplin, idømte hele den sproglige gymnasieklasse »stuearrest« i klasselokalet.

Samme klasse fik »stuearrest« af rektor Jensen for at have piftet ad og smækket med vinduerne ad tyskerne, når de drog syngende forbi skolen. Rektor, der var sønderjyde og perfekt i tysk, måtte tage forhandlinger med de lokale repræsentanter for besættelsesmagten og optrådte her yderst korrekt. Formentlig har han villet beskytte de lærere, der var med i modstandsbevægelsen. Under stuearresten blev klassen enig om, at det var nødvendigt i et frikvarter at hente forsyninger hos bageren. To frivillige

meldte sig til at hoppe ud ad vinduet og ned på gaden. Men idet Kirsten svingede sine pigeben ud ad vindueskarmen, kom rektor Jensen forbi ... Situationens »uanstændighed« var det værste!

Rektor Jensen var af »den sorte skole«. Under besættelsen arrangerede de ældste elever »poesikoncerter«, bl.a. i maj 1944 med folk som Ole Sarvig, Tove Ditlevsen, Morten Nielsen, Sonja Hauberg, »Poeten« Poul Sørensen og musikeren Kjeld Bonfils. Da rektor takkede efter koncerten, undlod han at nævne Bonfils. For rektor Jensen hadede jazz...

Omkring 1943 blev 3. mellem A's protokol revet i stykker. Rektor Jensen takserede forbrydelsen således, at forældrene blev afkrævet betaling, og eleverne skulle alle sidde efter og skrive 500 gange: »Forsætlig eller tankeløs mishandling af skolens ejendele er forbudt og vil blive krævet erstattet«.

Samme år blev klassens konfirmander sammenkaldt af rektor, som sagde: »Til lykke! Hidtil har vi sagt »du« til jer. Men da De nu er blevet voksne, vil skolen tiltale Dem med »De« og bruge Deres efternavn!«

Under besættelsen havde »togbørnene«, der kom til skole med Gribskovbanen, den aftale med banens folk, at disse skulle ringe til rektor Jensen, hvis der det begyndte at sne. Meldingen skulle så være, at »det ikke var usandsynligt, at der blev togstandsning«. Så gav rektor dem tidligt fri for at undgå, at de skulle overnatte på skolen.

Adjunkt Lotte Sahl
Nielsen og
lektor Grove på
lærerværelset
ca. 1958.

Foto:
Birgit Kjeldmand.
Lokalhistorisk
Arkiv.

Ved transløkationen i 1944 sagde rektor Jensen i sin tale: »Til dem af jer, der har fået gode karakterer ved eksamen, vil jeg sige: Tag det roligt! Til dem, der har fået mindre gode karakterer, vil jeg sige: Tag det lige så roligt!«

Uforglemmelig var den dag i midten af 1940'erne, da den elskede lærer SVEND HEGELUND LANGE (1943-46) satte sig på et af de forreste borde, snakkede med os om vore fremtidsplaner og sagde: »Det er lige meget, hvad I bliver, bare I ikke bliver fanatikere!«

Et år var der en mild og rar censor i fransk, så alle fik høje karakterer. Da eksamen var forbi, nærmest stampede fransklæreren frk. ESTHER JOHANNE HANSEN (1923-55) - kaldet »Hønen« - i gulvet og udbrød: »Nu skal I ikke

tro, at I er gode til fransk - bare pga. de høje karakterer!«

Omkring 1945 havde CHR. NEERGAARD (1923-62) en matematikerklasse i historie, og som speciale Frederiksborg Slot. Eksamen blev henlagt til slottet, og da en elev trak Badstuen, satte Neergaard, censor og eleven sig på cyklerne og hjulede derud...

Chr. Neergaard underviste på skolen i mange, mange år, endda efter, at han officielt var gået af. På sine ældre dage studerede han i den allerførste latintime den nye klassens protokol, og da han så et efternavn, han genkendte, sagde han til en af pigerne: »Hedder du sådan-og-sådan? Så har jeg vist haft din morfar i skolen.« Og det havde han faktisk.

Lektor ASGER POULSEN (1931-71) opdagede en dag, at en af klassens drenge sad og rensede negle midt i timen. »Vil du straks holde op,« sagde han til drengen, der i parentes bemærket kom ude fra landet. »Du skal ikke køre møg ud i mine timer!«

Asger Poulsen var endnu i 1968 en adræt, nobel herre, ulasteligt klædt i jakkesæt, skjorte og slips. Han gav en dag os nye Ig'ere en oversættelsesøvelse til tysk, hvori indgik ordene »han har været«. Da min sidekammerat sagde »er hat gewesen«, så vi i samme sekund den fine ældre herre springe op fra sin stol, så denne knaldede imod væggen, hvorefter han sparkede til den store plasticpapirkurv, så den fløj gennem luften og lagde sig oven på

et skab ved døren, samtidig med at han tog sig til hovedet og skreg i vilden sky med sin skingre stemme. Der kom ingen pædagogisk forklaring, og vi gik blot videre med nogen forsigtighed.

BERNHARD ANDERSEN (1934-74) - kaldet »lille b« - var matematiklærer i en menneskealder. I mellemskolen underviste »lille b« også i religion. Talen faldt da på begrebet ironi. »Kan nogen fortælle mig, hvad ironi er?« spurgte »lille b«. Torry rakte hånden op: »Hvis jeg sagde, at De er rar, så er det ironi!« - »Lille b« fortalte selv historien ved utallige lejligheder.

Da **POUL BYGUM NIELSEN** (1938-76) i 1950'erne flyttede ind i sin villa, Holmegårdsvej 15, skulle der gøres en del ved huset. Igennem lang tid underholdt han sine kolleger om arbejdets fremgang, hvilket fik hans kollega Peter Grove til at titulere ham som lektor Byg-om Nielsen.

AAGE THELLEFSEN (1942-77) - kaldet »Tøf« - var bekymret for eleven Bents udsigter til at bestå i kemi. »Hvordan skal det dog gå?« sukkede Tøf og vred sine hænder. Bent var ikke meget for at læse, men satsede alligevel alt på kapitlet om kvælstof. Ved det grønne bord trak han sedlen med kvælstof og klarede sig glimrende. Da Tøf kom ud, sagde han: »Det kan ikke blive andet end ug, men hvordan *fanden* bar du dig ad?«

VAGN ANDERSEN (1943-71) bar igennem mange år øgenavnet »Moses«. Oprindelsen til

dette navn skal søges tilbage i 1950'erne. Under en lejrskoletur til Brændstoft havde Vagn Andersen en dag det uheld, at han - uden selv at opdage det - trådte i en hundelort, alt imens han stod og holdt foredrag. En af klassens kvikke drenge afbrød ham da med følgende apokryffe citat fra det gamle testamente: »Vågn op, Moses, og tag skoene af, thi du står på et helligt sted!«

Da rektor **HANS W. LARSEN** (1954-77) afløste rektor H. M. Jensen i 1954, fik han pga. sine initialer straks øgenavnet »Hans Welærværdighed«, i modsætning til forgængeren »Hans Majestæt«.

Rektor Larsen havde i sin studietid været privatsekretær for en berømt dansk forfatter, og ikke sjældent fandt rektor anledning til at komme ind på dette. Således sagde han en dag i 1970'erne, da han i et frikvarter samtalede med en ung lærerkandidat: »Tja, da jeg sidst diskuterede dette emne med nogen, da var det ikke Dem, hr. P., der sad over for mig - da var det Georg Brandes.«

En anden ung lærerkandidat - den senere rektor i Rungsted, Leo Bresson - skulle til kandidatprøve i en religionstime hos frk. **KIRSTEN RØDER** (1953-83), og rektor Larsen sad også blandt tilhørerne. Lærerkandidaten var opsat på at gøre indlæringen til et lyststykke for os, og han brugte under prøven spændende lys- og lydeffekter, styret fra en båndoptager. Men da tavlen skulle i brug, var svampen knastør. Rektor Larsen sendte en

elev ud med den til vasken på gangen og sagde: »Gør den rigeligt våd - det er en af de nye tavler.« Da lærerkandidaten fik den kastet i hænderne, spurgte rektor »Er den nu rigeligt våd?« »Jo, tak,« svarede kandidaten, mens vandet løb ned ad hans underarm og fra albuen ned i en sø på gulvet. »Det er godt!« gnækkede rektor, der på sine gamle dage var dårligt seende og slet ikke opfattede situationen.

Forud for afstemningen om EF i 1972 havde rektor Larsen inviteret supereuropæeren Erhard Jacobsen til holde tale for os i festsalen. Vi, der var imod EF, havde planlagt en række spørgsmål, men det prellede af på Erhard som vand på en gås. Erhard var fast i troen, ivrigt sekunderet af rektor, som med sit kropssprog lod skinne igennem, hvilken side alle ansvarlige stod på. Imens sneg nogle repræsentanter fra »gadens parlament« sig ud og klistrede bagklappen på Erhards bil til med »NEJ til kapitalens EEC« og »Frit Norden«, og for at fastholde opmærksomheden bandt vi nogle tomme dåser efter bilen. Det havde den ønskede virkning. Da rektor efter forestillingen fulgte Erhard ud og tog opstilling for at vinke, havde han den bedste plads til at se Erhards bil køre op ad Carlsbergvej med propagandaudsmykning og skramlende dåser. Rektor gik sprutrødrasende i hovedet til sit kontor og smækkede døren, mens Erhard intetanende spredte det glade budskab.

Som dansklærer fortalte EIGIL

NIKOLAISEN (1947-73) engang sin klasse, hvordan han gav karakterer i dansk stil efter 13-skalaen: »Susanne har skrevet en glimrende besvarelse, velargumenteret, morsom, godt bygget op, velskrevet og helt fejlfri - faktisk til 11. Men jeg har jo sagt, at en stil skal være på 4 sider, og da Susannes stil kun er på 2 sider, har hun fået det halve, altså karakteren 5½, som jeg så velvilligt har forhøjet til 6.«

KNUD SALLING (1948-91) var en karismatisk matematiklærer. Han brugte ikke mange ord, men eleverne elskede ham, og de lærte meget. Følgende lille historie om den fāmælte Salling hændte engang i 1950'erne: Timen startede med, at Salling tog en elev op til tavlen, for at han kunne gengive dagens lektie. Der gik lang tid - ca. 10 minutter. Eleven sagde ikke noget. Det gjorde Salling heller ikke. Men så kom det tørt fra Salling: »Har du læst længere?«

Salling var som sagt en mand af få ord. Som matematiklærer havde han mange katedertimer og kunne endda passe forskellige bijob ved siden af. Han underviste således også på hf-enkeltfagskurset i Hillerød, hvor han - som man skulle - deltog i lærerrådsmøderne. Men han sagde aldrig et ord ved disse møder. Stor var derfor kollegernes forbavselse, da han under en langvarig debat rakte en finger i vejret og markerede, at han ville ytre sig. Der var stor lydhørhed, da ordstyreren gav ham ordet. Salling rejste sig hurtigt op og sagde: »Jeg er enig

med formanden!« Hvorpå han satte sig ned igen.

Da frk. Hansen, »Hønen«, fik en ny franskkollega, frk. GRETE BONDESEN (1948-80), blev sidstnævnte naturligt nok kaldt »Kyllingen«, et øgenavn, der hang ved i nogle år.

Frk. Bondesen slog gerne en lille sludder af med min farmor, når de to mødtes på gaden. Grunden var, at min farmor havde leveret hende en præmieelev i fransk - min flittige, dygtige faster. Men en dag hørte det op: frk. Bondesen hilste ikke engang på farmor. Skuffet spurgte farmor mig, der på det tidspunkt havde gået et par måneder i Ig: »Hvem har du i fransk?« Rigtigt gættet, farmor!

Sangundervisningen hos LONA NORING (1950-79), kaldet »Nolle«, foregik i salsalen øverst i den nye bygning. Når frk. Noring sad ved flyglet, og en stor mellem-skoleklasse sang fra højskolesangbogen, var det en yndet sport at snige sig ind under det store flygel og sidde dér og »dirigere« sangen. En mester i denne sport var den yngste søn af førstelærer Sidenius i Tulstrup, siges det. Og Nolle opdagede det aldrig!

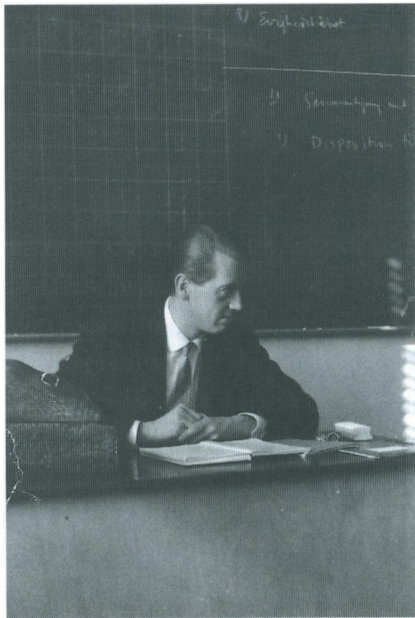
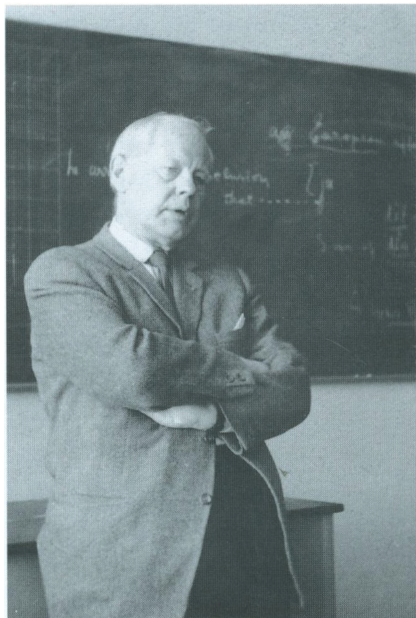
I 1972 var frk. Norings opfattelse af god musik noget anderledes end vores mere Woodstock-inspirerede smag. Nolle var mest til munkestemmer og klassisk musik, og vi ville høre rock. Men Nolle bestemte. I den venlige hensigt at live lidt op på undervisningen satte hun sig dog jævnlige til flyglet og

spillede slagere som »Für Elise« eller »Som en rejselysten flåde«. En solrig sommerdag, da vi modstræbende var travet op ad trappen til salsalen, ville hun glæde os med »På Sjølund's fagre sletter« som start på lektionen. Hun sang selv for, med en på samme tid jomfruelig og meget bestemt sopran. Men bedst som hun slog an, kom en svale susende ind ad den åbentstående balkondør, og med kamikazeagtig dødsforagt styrede den lige mod flyglet, som den passerede i lav højde for derefter at vende og flyve ud af døren igen. Sangen var brat blevet afløst af et angstskrig, dog dæmpet, fordi det kom fra gulvet under flyglet, hvor Nolle havde søgt tilflugt. Først da hun krøb frem fra sit skjul og rettede på sine klæder, brød vores latter løs. Hun

Lektor Gjerløff i gang med karaktergivning på lærerværelset ca. 1958.

Foto: Birgit Kjeldmand. Lokalhistorisk Arkiv.

Med korslagte arme ses rektor H.W. Larsen i en engelsktime. Siddende ved katederet Hans Aaen, som underviste i dansk. Foto: Hans Henrik Holbek, 1965.

sagde så, at hun ville bede rektor om, at balkondøren af hensyn til ventilationen skulle erstattes med en trækrude, men en elev gjorde hende opmærksom på, at det nok ikke ville hjælpe, da svalen jo er en trækfugl! Herpå fortsatte hun, hvor hun var blevet afbrudt i sangen om kong Volmers bedrifter. En svale gør ingen sommer...

Da frk. Noring en dag kom ind i den mellemskoleklasse, som hun underviste i dansk, var der lidt uro imellem eleverne. Frk. Noring stak næsen lidt i vejret og imødegik uroen med følgende spydige bemærkning: »Uædle dyr fimrer!«

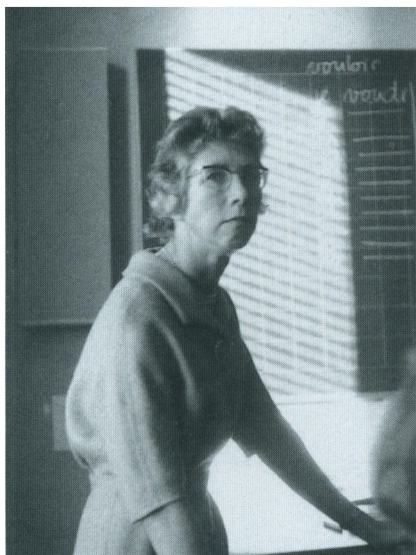
GUNNAR NYGAARD (1952-72) kunne være en krævende lærer i biologi. To gamle elever, der begge havde haft Nygaard - om end med flere års mellemrum - kom til at tale om deres studentereksamen. Begge

havde fået 7 i biologi, og begge huskede levende, hvordan karakteren var blevet formidlet til dem af Nygaard, da han efter eksaminationen kom ud på gangen. Meddelelsen havde nemlig været enslydende og på klingende fynsk: »Tja, Carsten (eller Klaus), det var jo en tynd kop te, så det bliver et 7-tal.«

En anden fast vending fra Nygaard side kunne høres, når en elev kom med et særlig dumt svar. Vendingen lød: »Uha, det var en tremaster!«

Nygaard underviste også i geografi og geologi. Desværre var Nygaard jo blind på det ene øje, så hvis man blev kaldt op for at bestemme en bestemt geologisk forekomst fra skolens samlinger, drejede det sig om at sætte sig lige til højre for læreren, så man kunne læse i æsken, hvilken sten Nygaard havde

taget frem - uden at han opdagede det. Den senere direktør for Svendborg Museum siges at have været mester i denne sport...

HANS AAEN (1961-95) var kendt for at have en utrolig klæbehjerne. Ved et studenterjubilæum, da klassen mødte Aen for første gang efter 25 år, gik han direkte hen og sagde til en af pigerne, som han ikke havde set i 25 år: »Goddag, Bodil, sidder din mor stadig i menighedsrådet i Blistrup?»

Aen fortalte en dag klassen om et vækkelsesmøde, han havde deltaget i. Det var hos kvækerne, og der var så mange tilhørere, at han selv måtte stå på en ølkasse bagest i forsamlingen. »Og ølkassen,« tilføjede Aen, »den havde jeg selv omvendt!«

CHRISTIAN FABRICIUS (1961-80), som vi havde i tysk

omkring 1970, gik højt op i, at vi skulle læse den gamle tyske litteratur fra 1700- og 1800-tallet. Han sagde, at hvis vi selv skulle vælge, ville vi nok vælge noget moderne fra 1900-tallet, men hans opgave var at sørge for, at vi fik læst de ældre forfattere. Men så tilføjede han: »Ministeriets læseplaner kræver dog et vist pensum fra vores eget århundrede, så nu har jeg valgt et større stykke fra Thomas Manns Buddenbrooks. Den er fra 1901!«

Grete Bondesen og Christian Fabricius underviste i benholdsvi fransk og tysk. Foto: Hans Henrik Holbek, 1965.

EN HELSINGØRSGADEDRENG FORTÆLLER

Tirsdag den 13. november, kl. 19.15

Karl-Ernst Gullestrup-Nielsen fortæller om sin barndom i Helsingørsgade
Adgangskort kan afhentes fra den 5. november 2001
i Hillerød Biblioteks Info-butik, Christiansgade 1

ARKIVERNES DAG

Lørdag den 10. november afholder

Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver (SLA) Arkivernes Dag
Lokalhistorisk Arkiv holder ekstraordinært åbent fra kl. 10.30.

BLIV MEDLEM

AF LOKALHISTORISK FORENING

Det koster 125 kr om året, dog 75 kr for pensionister
og studerende

Du får 4 blade om året med lokalhistoriske artikler
og gratis adgang til foreningens arrangementer.

HUSK AT BETALE KONTINGENT. GIROKORT ER UDSENDT!

Ekstra eksemplarer af medlemsbladet kan købes ved indbetaling af
30 kr. pr. stk. på gironr. 704-4607.
Husk at angive navn og postadresse!